

Sygn. akt III AUa 1337/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Andrzejewski
Sędziowie:	SSA Iwona Krzeczowska-Lasoń (spr.) SSA Bożena Grubba
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Pławgo-Czyż

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2018 r. w Gdańsku

sprawy E. P. (1), I. S., D. G., W. D.

z udziałem Ł. C., M. S. (1), M. M. (1), A. K., M. M. (2), D. Z., B. G., A. B., J. A., E. S., J. B., T. S. (1), B. P., E. P. (2), W. S., U. S., B. Ś., A. D., B. F., M. M. (3), T. S. (2), M. R., M. M. (4), B. R., E. R., I. W., E. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o ustalenie objęcia ubezpieczeniem społecznym

na skutek apelacji Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 11 kwietnia 2017 r., sygn. akt V U 205/14

1. uchyla zaskarżony wyrok w pkt XXXI (trzydziestym pierwszym) oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 22 listopada 2013 roku znak:(...) i znosząc postępowanie z udziałem D. B. (1) sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania bezpośrednio Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.,
2. uchyla zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania bezpośrednio Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.,
3. nie obciąża E. P. (1), I. S., D. G., W. D. kosztami procesu.

SSA Bożena Grubba SSA Jerzy Andrzejewski SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń

Sygn. akt III AUa 1337/17

UZASADNIENIE

E. P. (1) w odwołaniu od decyzji wydanych przez organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.:

- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej U. S.
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej I. S.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej I. W.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej J. B.
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej W. S.
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej E. R.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej B. F.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej M. M. (3)
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej A. D.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej T. S. (1)
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej B. P.
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej B. Ś.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej A. B.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej J. A.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej E. S.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej M. R.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej M. M. (4)
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej B. R.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...).43/201 dotyczącej D. G.
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej Ł. C.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej A. K.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej M. M. (2)
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej D. Z.
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej B. G.
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej M. M. (1)
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej M. S. (1)
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej W. D.
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej E. P. (2)

- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej T. S. (2)
- z dnia 21 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej E. N.
- z dnia 22 listopada 2013 r. nr (...). (...) dotyczącej D. B. (1)

domagała się ich zmiany poprzez ustalenie, że zainteresowane jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Doradca – E. P. (1) podlegały polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego:

- U. S. w okresach od 14.08.2007 r. do 31.12.2007 r., od 18.03.2008 r. do 30.06.2008 r.;

- I. S. w okresach od 19.02.2009 r. do 30.04.2009 r., od 01.06.2009 r. do 31.07.2009 r., od 14.09.2009 r. do 14.11.2009 r., od 15.01.2010 r. do 04.03.2010 r., od 15.04.2010 r. do 15.05.2010 r., od 09.07.2010 r. do 09.08.2010 r., od 01.10.2010 r. do 31.10.2010 r., od 07.01.2011 r. do 06.02.2011 r., od 01.04.2011 r. do 30.04.2011 r., od 24.06.2011 r. do 22.07.2011 r., od 16.09.2011 r. do 31.12.2011 r.;

- I. W. w okresie od 11.03.2011 r. do 10.05.2011 r.;

- J. B. w okresie od 05.07.2011 r. do 01.11.2011 r.;

- W. S. w okresie od 26.05.2008 r. do 01.05.2009 r.;

- E. R. w okresie od 03.08.2007 r. do 01.09.2007 r.;

- B. F. w okresach od 13.04.2011 r. do 28.07.2011 r., od 06.10.2011 r. do 07.11.2011 r.;

- M. M. (3) w okresie od 14.02.2007 r. do 31.10.2007 r.;

- A. D. w okresie od 08.12.2011 r. do 31.12.2011 r.;

- T. S. (1) w okresie od 30.06.2011 r. do 30.11.2011 r.;

- B. P. w okresach od 04.03.2008 r. do 30.08.2008 r., od 07.11.2008 r. do 28.02.2009 r.;

- B. Ś. okresie od 24.09.2007 r. do 31.10.2007 r.;

- A. B. w okresach od 10.02.2011 r. do 01.05.2011 r., od 02.07.2011 r. do 09.09.2011 r.;

- J. A. w okresie od 13.05.2009 r. do 01.11.2009 r.;

- E. S. w okresie od 08.01.2008 r. do 30.04.2008 r.;

- M. R. w okresie od 27.04.2010 r. do 30.12.2010 r.;

- M. M. (4) w okresie od 05.08.2008 r. do 16.02.2009 r.;

- B. R. w okresach od 25.04.2008 r. do 21.03.2011 r., od 22.03.2011 r. do 01.04.2011 r.;

- D. G. w okresach od 22.08.2007 r. do 31.10.2007 r., od 18.12.2007 r. do 31.08.2008 r., od 20.10.2008 r. do 31.07.2009 r., od 26.08.2010 r. do 30.12.2010 r., od 03.04.2011 r. do 01.09.2011 r.;
- Ł. C. w okresach od 05.10.2007 r. do 30.03.2008 r., od 09.05.2008 r. do 10.08.2008 r., od 18.09.2009 r. do 30.10.2009 r.;
- A. K. w okresie od 25.09.2009 r. do 16.02.2010 r.;
- M. M. (2) w okresie od 04.07.2008 r. do 04.05.2009 r.;
- D. Z. w okresie od 23.07.2008 r. do 30.09.2009 r.;
- B. G. w okresie od 23.04.2008 r. do 31.07.2008 r.;
- M. M. (1) w okresie od 13.12.2007 r. do 31.01.2008 r.;
- M. S. (1) w okresie od 13.11.2011 r. do 31.12.2011 r.;
- W. D. w okresach od 08.09.2008 r. do 15.12.2008 r., od 27.04.2009 r. do 16.12.2009 r., od 01.05.2010 r. do 31.07.2010 r.;
- E. P. (2) w okresie od 25.06.2008 r. do 31.05.2011 r.;
- T. S. (2) w okresie od 10.12.2010 r. do 30.12.2010 r.;
- E. N. w okresach od 06.08.2007 r. do 12.08.2008 r., od 17.06.2009 r. do 01.10.2009 r.;
- D. B. (1) w okresie od 11.05.2011 r. do 08.08.2011 r.

Wniosła również o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Odwołanie od decyzji z dnia 22.11.2013 r., nr (...). (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniosła również I. S.. Domagała się jej zmiany poprzez uznanie, że podlega polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Nadto odwołanie od decyzji z dnia 21.11.2013 r., nr (...). (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniosła również D. G.. Domagała się jej zmiany poprzez uznanie, że podlega polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Ponadto odwołanie od decyzji z dnia 22.11.2013 r., nr (...). (...) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniosła również W. D.. Domagała się jej zmiany poprzez uznanie, że podlega polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Pozwany organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2017 r., sygn. akt V U 205/14:

I zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż U. S. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 14.08.2007 r. do 31.12.2007 r., od 18.03.2008 r. do 30.06.2008 r.;

II zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż I. S. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 19.02.2009 r. do 30.04.2009 r., od 01.06.2009 r. do 31.07.2009 r., od 14.09.2009 r. do 14.11.2009 r., od 15.01.2010 r. do 04.03.2010 r., od 15.04.2010 r. do 15.05.2010 r., od 09.07.2010 r. do 09.08.2010 r., od 01.10.2010 r. do 31.10.2010 r., od 07.01.2011 r. do 06.02.2011 r., od 01.04.2011 r. do 30.04.2011 r., od 24.06.2011 r. do 22.07.2011 r., od 16.09.2011 r. do 31.12.2011 r.;

III zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż I. W. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 11.03.2011 r. do 10.05.2011 r.;

IV zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż J. B. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 05.07.2011 r. do 01.11.2011 r.;

V zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż W. S. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 26.05.2008 r. do 01.05.2009 r.;

VI zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż E. R. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 03.08.2007 r. do 01.09.2007 r.;

VII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż B. F. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 13.04.2011 r. do 28.07.2011 r., od 06.10.2011 r. do 07.11.2011 r.;

VIII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż M. M. (3) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 14.02.2007 r. do 31.10.2007 r.;

IX zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż A. D. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 08.12.2011 r. do 31.12.2011 r.;

X zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż T. S. (1) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 30.06.2011 r. do 30.11.2011 r.;

XI zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż B. P. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 04.03.2008 r. do 30.08.2008 r., od 07.11.2008 r. do 28.02.2009 r.;

XII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż B. Ś. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 24.09.2007 r. do 31.10.2007 r.;

XIII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż A. B. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 10.02.2011 r. do 01.05.2011 r., od 02.07.2011 r. do 09.09.2011 r.;

XIV zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż J. A. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 13.05.2009 r. do 01.11.2009 r.;

XV zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż E. S. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 08.01.2008 r.
do 30.04.2008 r.;

XVI zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż M. R. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 27.04.2010 r. do 30.12.2010 r.;

XVII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż M. M. (4) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 05.08.2008 r.
do 16.02.2009 r.;

XVIII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż B. R. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 25.04.2008 r. do 21.03.2011 r., od 22.03.2011 r. do 01.04.2011 r.;

XIX zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż D. G. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 22.08.2007 r. do 31.10.2007 r., od 18.12.2007 r. do 31.08.2008 r., od 20.10.2008 r. do 31.07.2009 r.,
od 26.08.2010 r. do 30.12.2010 r., od 03.04.2011 r. do 01.09.2011 r.;

XX zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż Ł. C. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 05.10.2007 r. do 30.03.2008 r., od 09.05.2008 r. do 10.08.2008 r., od 18.09.2009 r. do 30.10.2009 r.;

XXI zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż A. K. podlegał polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 25.09.2009 r. do 16.02.2010 r.;

XXII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż M. M. (2) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 04.07.2008 r. do 04.05.2009 r.;

XXIII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż D. Z. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 23.07.2008 r. do 30.09.2009 r.;

XXIV zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż B. G. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 23.04.2008 r. do 31.07.2008 r.;

XXV zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż M. M. (1) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 13.12.2007 r.
do 31.01.2008 r.;

XXVI zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż M. S. (1) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 13.11.2011 r. do 31.12.2011 r.;

XXVII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż W. D. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 08.09.2008 r.
do 15.12.2008 r., od 27.04.2009 r. do 16.12.2009 r., od 01.05.2010 r. do 31.07.2010 r.;

XXVIII zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż E. P. (2) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 25.06.2008 r. do 31.05.2011 r.;

XXIX zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 22 listopada 2013r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż T. S. (2) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 10.12.2010 r. do 30.12.2010 r.;

XXX zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 21 listopada 2013 r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż E. N. podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 06.08.2007 r.
do 12.08.2008 r., od 17.06.2009 r. do 01.10.2009 r.;

XXXI zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
z dnia 22 listopada 2013 r. znak: (...). (...) w ten sposób, że stwierdził, iż D. B. (1) podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego
z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 11.05.2011 r. do 08.08.2011 r.;

XXXII zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.
na rzecz ubezpieczonej E. P. (1) kwotę 1.860 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczona E. P. (1) prowadzi firmę Doradca-Agencja (...), Ośrodek (...) z siedzibą w S. od 21.7.2003r. na podstawie wpisu
do ewidencji działalności gospodarczej nr (...).

Działalność gospodarcza była prowadzona w Polsce i poza granicami kraju. Od 2004r. firma posiadała wpis do Rejestru Agencji Pośrednictwa Pracy w zakresie pośrednictwa
na terenie Polski, zagranicy, doradztwa zawodowego oraz pracy tymczasowej nr 694 z 2004r. Od 21.12.2004r. firma jest wpisana do Rejestru Instytucji Szkoleniowych. E. P. (1) posiada akredytację Kuratorium Oświaty Województwa (...) w zakresie prowadzenia szkoleń „Opiekunka osoby starszej z językiem niemieckim” i „Opiekunka dziecięca z językiem angielskim”. Podpisywała umowy z Urzędami Pracy
na przeprowadzanie szkoleń zawodowych nadto ma akredytację i referencje od Uniwersytetu S., Urzędów Pracy, Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej
na prowadzenie szkoleń zawodowych

Przedmiotem działalności jest prowadzenie ośrodka szkoleniowego oraz wyszukiwanie miejsc pracy dla osób kończących szkolenia i pozyskiwanie pracowników, a następnie kierowanie ich do pracy poza granice kraju w charakterze opiekunek dla osób starszych
do Niemiec, ale także prowadziła taką działalność na terenie Polski, Francji, Luksemburga Firma wynajmowała całe piętro budynku, wykorzystywała 8 pomieszczeń którymi były biura, sale wykładowe, i sale na zajęcia z rytmiki, dokonywała rekrutacji na takie zajęcia. Organizowano również imprezy dla dzieci. W firmie funkcjonował też dział szkoleniowy, który przygotowywał oferty, przetargi i szkolenia. Były to głównie szkolenia językowe
z zakresu opieki, ale organizowano też szkolenia komputerowe, językowe dla opiekunek. Szkolenia odbywały się nie tylko w S., ale jeśli była taka potrzeba to i w innych miastach w Polsce np. w S., P., Ł. czy K.. Szkolenia podobnie jak zajęcia z rytmiki odbywały się przez cały rok.

W ramach rytmiki grupa dzieci obejmowała 10-12 osób, a takich grup było 5-6 około 90 dzieci organizowano również zajęcia plastyczne dla dzieci, powodowało to konieczność zatrudniania osób o odpowiednich uprawnieniach lub umiejętnościach np. zatrudniano psychologów, lekarzy, krawcowe, informatyków, nauczycieli języków obcych, stolarzy, doradców psychospołecznych, opiekunki dziecięce i osób starszych, księgowo itp. Część szkoleń odbywała się w oparciu o środki unijne jakie pozyskiwała firma (...), wówczas dla osób zainteresowanych były one bezpłatne. Odpłatność występowała przy organizowaniu szkoleń na rzecz osób prywatnych. Szkolenia trwały około 2-2,5 miesiąca. Zawsze zawierając umowę zlecenia z opiekunka ona decydowała o okresie na jaki chce wyjechać i sprawować opiekę.

Opiekunki mieszkają w domach osób, którymi opiekowały się miały też zapewnione wyżywienie. E. P. (1) zawsze występowała/ za pośrednictwem swych pracownic/ o wydanie zaświadczeń o podleganiu ubezpieczeniom społecznym w Polsce i zawsze uzyskiwała potwierdzenie takiego ubezpieczenia na formularzu E 101, a po 1 maja 2010r. A-1. Oznacza to, że pozwany organ rentowy uznawał, że firma (...) spełnia wymóg prowadzenia znaczącej działalności na terenie Polski i pozostałe kryteria wymagane dla uzyskania tych zaświadczeń.

Liczba zatrudnionych osób w poszczególnych latach była zmienna i obejmowała od 30 do 40 osób, przy czym były to umowy o pracę, ale także umowy zlecenia i umowy o dzieło. Przykładowo w 2006r do 2011 zatrudniano od 10 do 19 osób. Przykładowo w 2006r. zatrudniano 4 osoby na podstawie umowy o pracę, zlecenia – 2 osoby a w oparciu o umowę o dzieło 6 osób, w 2010r. – 4 osoby na umowę o pracę, 6 na podstawie umowy zlecenia a 11 na podstawie umowy o dzieło. W ostatnim roku 2011 - 6 osób świadczyło pracę w oparciu o umowę o pracę, 4 na podstawie umowy zlecenia, a 15 w oparciu o umowę o dzieło. Umowy o dzieło zawierano z osobami prowadzącymi szkolenia, zajęcia praktyczne i kursy. Pozwany umowy o dzieło uznał za nieprawidłowe.

Początkowo kontrakty z osobami zatrudnianymi jako pomoc zawierane były na okresy jednego roku, a następnie na okres odpowiadający wyjazdowi konkretnej opiekunki. Jedna opiekunka jechała do jednego podopiecznego na różne okresy, które wskazywano w umowie. Nowa opiekunka do tego samego podopiecznego jechała w ramach nowej umowy z nim zawartej. Czynności każdej opiekunki uzależnione były od takich czynników jak stan zdrowia podopiecznego, pobytu w szpitalu, umiejętności opiekunki.

Bezspornym jest, że celem ustalenia przez pozwany organ rentowy właściwego ustawodawstwa wobec osób delegowanych ubezpieczona E. P. (1) w każdym roku przesyła pozwanemu informacje składane na formularzu dodatkowe informacje w celu poświadczenia formularzy E 101 dla pracowników delegowanych na terytorium innego państwa członkowskiego UE/EOG na podstawie art. 14 ust 1a. rozporządzenia EWG 1408/71.

- W informacji z dnia 21.12.2006r. podała, że wartość obrotów w Polsce wynosi 90 %, a w państwie przejściowego zatrudnienia 10 %, liczba pracowników wykonujących pracę w Polsce 3, liczba pracowników delegowanych -10

- W informacji z dnia 18.12.2007r. podała, że wartość obrotów w Polsce wynosi 90 %, a w państwie przejściowego zatrudnienia 10 %, liczba pracowników wykonujących pracę w Polsce 4, liczba pracowników delegowanych -25

- W informacji z dnia 23.12.2008r. podała, że wartość obrotów w Polsce wynosi 80 %, a w państwie przejściowego zatrudnienia 20 %, liczba pracowników wykonujących pracę w Polsce 4, liczba pracowników delegowanych -21

- W informacji z dnia 21.12.2009r. podała, że wartość obrotów w Polsce w 2007r. wynosi 48 %, a w 2008 -40, w okresie od stycznia do listopada 2009 -30 w państwie przejściowego zatrudnienia odpowiednia 52 %,60%,70%10 %, liczba pracowników wykonujących pracę w Polsce 4, liczba pracowników delegowanych -20

- W informacji z dnia 20.12.2010r. podała, że wartość obrotów w Polsce wynosi 30 %, a w państwie przejściowego zatrudnienia 70 %, liczba pracowników wykonujących pracę w Polsce 5, liczba pracowników delegowanych -16

- W informacji z dnia 21.9.2011r. podała, że wartość obrotów w Polsce wynosi 30 %, a w państwie przejściowego zatrudnienia 70 %, liczba pracowników wykonujących pracę w Polsce 7, liczba pracowników delegowanych -27

Formalności związane z wyjazdem opiekunek poza granice kraju E. P. (1) dopełniała u pozwanego i zawsze otrzymywała w latach 2006-2013 wobec wszystkich zleceniobiorców poświadczenie na druku E-101, a po 1 maja 2010r. A-1. Pozwany uznawał przy tym, że firma (...) spełnia wymóg prowadzenia znaczącej działalności na terenie Polski i pozostałe kryteria niezbędne dla uzyskania tych zaświadczeń.

E. P. (1) wypłacała umówione wynagrodzenie i odprowadzała składki ubezpieczeniowe i zdrowotne -bezsportne

Bezsportne jest, że pozwany po przeprowadzonej kontroli wycofał poświadczone, a wydane wcześniej formularze nie tylko wobec zainteresowanych, ale także wobec innych osób zatrudnianych przez E. P. (1).

E. P. (1) ustalenia te zakwestionowała wskazując między innymi, że pozwany w swych obliczeniach nie uwzględnił takich faktów jak: zawarcie umów szkoleniowych z osobami prywatnymi z odroczonym terminem płatności, z możliwością spłaty szkolenia w formie pracy, nadto wskazał, że wobec szeregu dłużników prowadzone są postępowania sądowe w celu wyegzekwowania niezapłaconych należności. Wskazała także, że doręczyła kontrolującym umowy ale zostały one pominięte. Sporządziła zestawienie wartości podpisanych umów, wystawionych faktur i zrealizowanych projektów w Polsce w oparciu umowy szkoleniowe, które są w posiadaniu pozwanego, kopie umów o pracę, świadectwa pracy, umowy zlecenia i o dzieło, kopie deklaracji VAT-7 za lata 2005 do 2011r.

Pismem z 3 sierpnia 2009r. niemiecka instytucja ubezpieczeniowa wystąpiła do pozwanego o sprawdzenie poprawności formularzy E 101 za okres od 13 lutego 2007r. do 30 czerwca 2009r. wysłanych do pracy na terytorium Niemiec do M. S. (2).

W dniu 14 września 2009r. pozwany przesłał wyjaśnienia podając, że E. P. (1) w latach 2006 do 2009 spełniała warunki delegowania ponieważ prowadziła znaczną część działalności na terenie Polski oraz opłacała należne składki .Oświadczył płatnik, że pracownicy nie jadą w miejsce osób, którym minął okres delegowania w przeciwnych przypadkach nie odnotowywano by kwestii związanych z przekroczeniem łącznego 12 miesięcznego oddelegowania.

Departament Ubezpieczeń i Składek w piśmie z 9.2.2010r. przesłanym do niemieckiej firmy ubezpieczeniowej wyjaśnił, że w ustawodawstwie unijnym brakuje definicji pojęcia zastępowania. Zdaniem Departamentu o zastępowaniu nie można mówić, gdy firma wysyłająca pracowników do innego kraju zajmuje się jednym, specyficznym i ściśle określonym rodzajem działalności. Firma doradca zajmuje się działalnością w zakresie opieki nad dziećmi i osobami starszymi. Jeżeli uznać, że każdy następny pracownik tej firmy wysyłany do opieki nad tą samą osobą zostaje skierowany w miejsce innej osób to, aby zastosować art. 14.1.a Rozporządzenia 408/71 to firma ta mogłaby świadczyć usługi opieki w stosunku do jednej osoby wyłącznie przez jeden rok. Byłoby to poważnym ograniczeniem swobody przepływu pracowników, przedsiębiorczości i świadczenia usług, w które to ramy powinny wpisywać się przepisy dotyczące koordynacji krajowych ustawodawstw dotyczących zabezpieczenia społecznego czyli między innymi rozporządzenia 140/71.

W związku ze stanowiskiem Niemieckiego Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Społecznych które wskazywało na zastępowanie pracowników delegowanych przez E. P. (1), a w konsekwencji brak podstaw do wystawienia formularzy E 101 pismem z dnia 16.11.2011r. Departament Ubezpieczeń i Składek do pozwanego skierował prośbę o podanie szczegółowych danych na temat prowadzonej działalności gospodarczej Firmy doradca E. P. (1).

Pozwany pismem 6.12.2011r. wystąpił do swego Wydziału Kontroli Płatników Składek o przeprowadzenie kontroli doraźnej celem ustalenia czy w latach 2009-2011 płatnik spełniał warunki pozwalające zastosowanie przepisów o delegowaniu.

W dniu 3.02.2012r. rozpoczęto kontrolę. Pozwany organ w wyniku kontroli uznał, że płatnik składek osiągnął inne obroty bo w Polsce w 2005r-100% w 2006r -28,79%, w 2007r.- 7,66 %, w 2008r-2,59 %, w 2009r. 3,52 %, w 2010r.- 9,10 % a w 2011r. 18,10%. Nadto, że:

- w 2006r. zgłaszał do ubezpieczeń średnio 1 osobę świadczącą pracę w Polsce wobec 4 osób świadczących pracę poza granicami kraju,

- w 2007r. zgłaszał do ubezpieczeń średnio 2 osoby świadczące pracę w Polsce wobec 23 osób świadczących pracę poza granicami kraju

- w 2008r. zgłaszał do ubezpieczeń średnio 2 osoby świadczące pracę w Polsce wobec 32 osób świadczących pracę poza granicami kraju

- w 2009r. zgłaszał do ubezpieczeń średnio 4 osoby świadczące pracę w Polsce wobec 28 osób świadczących pracę poza granicami kraju

- w 2010r. zgłaszał do ubezpieczeń średnio 4 osoby świadczącą pracę w Polsce wobec 21 osób świadczących pracę poza granicami kraju

- w 2011r. zgłaszał do ubezpieczeń średnio 6 osób świadczących pracę w Polsce wobec 27 osób świadczących pracę poza granicami kraju

Pozwany w piśmie z dnia 15 lipca 2013r. poinformował niemiecką instytucję ubezpieczeniową, że wycofał zaświadczenia E 101 i A-1 dla 129 osób.

Bezsporne jest, że z zainteresowanymi E. P. (1) zawarła szereg umów zlecenia a pozwany w przypadku pracy poza granicami kraju wystawiał zaświadczenia o podleganiu ustawodawstwu polskiemu, które następnie wycofał i ostatecznie w wyniku przeprowadzonej kontroli uznał, że:

- U. S. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 14.08.2007 r. do 31.12.2007 r., od 18.03.2008 r. do 30.06.2008 r.;

- I. S. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 19.02.2009 r. do 30.04.2009 r., od 01.06.2009 r. do 31.07.2009 r., od 14.09.2009 r. do 14.11.2009 r., od 15.01.2010 r. do 04.03.2010 r., od 15.04.2010 r. do 15.05.2010 r., od 09.07.2010 r. do 09.08.2010 r., od 01.10.2010 r. do 31.10.2010 r., od 07.01.2011 r. do 06.02.2011 r., od 01.04.2011 r. do 30.04.2011 r., od 24.06.2011 r. do 22.07.2011 r., od 16.09.2011 r. do 31.12.2011 r.;

- I. W. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 11.03.2011 r. do 10.05.2011 r.;

- J. B. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 05.07.2011 r. do 01.11.2011 r.;

- W. S. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 26.05.2008 r. do 01.05.2009 r.;

- E. R. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 03.08.2007 r. do 01.09.2007 r.;
- B. F. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 13.04.2011 r. do 28.07.2011 r., od 06.10.2011 r. do 07.11.2011 r.;
- M. M. (3) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 14.02.2007 r. do 31.10.2007 r.;
- A. D. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 08.12.2011 r. do 31.12.2011 r.;
- T. S. (1) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 30.06.2011 r. do 30.11.2011 r.;
- B. P. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 04.03.2008 r. do 30.08.2008 r., od 07.11.2008 r. do 28.02.2009 r.;
- B. Ś. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 24.09.2007 r. do 31.10.2007 r.;
- A. B. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 10.02.2011 r. do 01.05.2011 r., od 02.07.2011 r. do 09.09.2011 r.;
- J. A. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 13.05.2009 r. do 01.11.2009 r.;
- E. S. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 08.01.2008 r. do 30.04.2008 r.;
- M. R. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 27.04.2010 r. do 30.12.2010 r.;
- M. M. (4) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 05.08.2008 r. do 16.02.2009 r.;
- B. R. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 25.04.2008 r. do 21.03.2011 r., od 22.03.2011 r. do 01.04.2011 r.;
- D. G. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach

od 22.08.2007 r. do 31.10.2007 r., od 18.12.2007 r. do 31.08.2008 r., od 20.10.2008 r. do 31.07.2009 r., od 26.08.2010 r. do 30.12.2010 r., od 03.04.2011 r. do 01.09.2011 r.;

- Ł. C. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 05.10.2007 r. do 30.03.2008 r., od 09.05.2008 r. do 10.08.2008 r., od 18.09.2009 r. do 30.10.2009 r.;

- A. K. nie podlegał polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 25.09.2009 r. do 16.02.2010 r.;

- M. M. (2) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 04.07.2008 r. do 04.05.2009 r.;

- D. Z. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 23.07.2008 r. do 30.09.2009 r.;

-B. G. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 23.04.2008 r. do 31.07.2008 r.;

- M. M. (1) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 13.12.2007 r. do 31.01.2008 r.;

- M. S. (1) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 13.11.2011 r. do 31.12.2011 r.;

- W. D. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 08.09.2008 r. do 15.12.2008 r., od 27.04.2009 r. do 16.12.2009 r., od 01.05.2010 r. do 31.07.2010 r.;

- E. P. (2) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 25.06.2008 r. do 31.05.2011 r.;

- T. S. (2) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 10.12.2010 r. do 30.12.2010 r.;

- E. N. nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresach od 06.08.2007 r. do 12.08.2008 r., od 17.06.2009 r. do 01.10.2009 r.;

- D. B. (1) nie podlegała polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1) w okresie od 11.05.2011 r. do 08.08.2011 r.

Wszystkie decyzje pozwany organ uzasadniał faktem, że w czasie kontroli ustalono,

że płatnik składek – ubezpieczona E. P. (1) osiągała wymienione w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji obroty, a ten niski poziom obrotów z działalności prowadzonej

w Polsce za lata 2007 – 2011 oraz zatrudnienie w głównej mierze pracowników zajmujących się prowadzeniem administracji oraz rekrutacją i organizacją szkoleń co ostatecznie pozwoliło pozwanemu na ustalenie, że nie prowadziła ona znacznej części działalności w Polsce, a tym samym nie spełniała warunków przedsiębiorstwa delegującego o którym mowa w art. 14

ust. 1 lit a Rozporządzenia Nr 1408/71 oraz art. 12 ust 1 Rozporządzenia nr 883/2004. Nadto, ustalił mniejszą liczbę zatrudnionych.

Ubezpieczona oraz zainteresowane I. S., D. G. oraz W. D. nie zgodziły się z decyzjami domagając się ich zmiany.

E. P. (1) prowadziła kursy języka niemieckiego dla opiekunek. Po takim kursie można było wyjechać do pracy jako opiekunka w Niemczech. Na kurs chodziło się około dwóch miesięcy, potem była propozycja pracy. Szkolenie odbywało się w biurze E. P. (1)

w S. na (...). W jednym pokoju siedziały dwie, trzy osoby, obok było pomieszczenie gdzie były szkolenia. W kursie uczestniczyło około 15 osób. Umowy

z zainteresowanymi były zawierane na opiekę nad konkretną osobą, były ściśle warunki opieki. Opieka była prawie codziennie. Propozycje ofert składały pracownice E. P. (1), dzwoniły i przedstawiały warunki. Zainteresowane dzwoniły do biura, że kończy się umowa

i należy kogoś podesłać w ich miejsce. Biuro załatwiało zastępstwo i bilety. Stan zdrowia podopiecznych był różny i wymagał innych czynności. Nadto często stan zdrowia podopiecznych ulegał zmianie i mogły się zmieniać wymagania co do opieki. Zakres obowiązków był zależny od pomocy danej rodziny, w niektórych domach rodziny robiły zakupy. Po powrocie do kraju zainteresowane nie miały pewności czy wrócą w to samo miejsce, rodzina mogła zmienić zdanie i opiekunkę.

Zdaniem E. P. (1) do 1 maja 2010r. nie wymagano znaczącej działalności na terenie Polski dlatego uważała, że zarzuty są bezzasadne jeżeli chodzi o podleganie ubezpieczeniu

w latach 2006 – 2010. Zatrudniła M. P., która miała zwiększyć sprzedaż

w Polsce. Po 1.05.2010r. ZUS na bieżąco był informowany o zakresie działalności. Dodatkowo w 2011 roku realizowaliśmy projekt unijny o wartości 200.000 zł. Powyższe było znane ZUS. Składając dokumenty do ZUS dokumentowano również rok poprzedzający złożenie dokumentów. W 2011 roku ZUS wyliczył 18% a w 2012 roku 16% działalności

na terenie kraju. Firma przeszkoliła w tym okresie ponad 1300 osób. Współpracowała

z wieloma firmami i instytucjami. Była firmą usługową. Dodatkowo - waluta Polski była czterokrotnie słabsza od Euro, w związku z powyższym żeby realnie porównywać dochody

w kraju i za granicą nasze dochody należałoby pomnożyć przez 4. Z informacji jakie uzyskała wynikało, że jeżeli ktoś jest ubezpieczony w Niemczech nie może liczyć na ubezpieczenie zdrowotne w Polsce poza nagłymi przypadkami. Poza tym niemożliwe jest objęcie ubezpieczeniem w Niemczech po tak długim okresie gdyż żadna Kasa w Niemczech nie przyjmie pieniędzy, najpierw tę Kasę musi wybrać pracownik. Składki wpłacone za tak krótki okres nie dadzą żadnych korzyści gdyż w Niemczech minimalnym okresem ubezpieczenia

do uzyskania świadczenia jest okres pięcioletni. Do chwili zamknięcia rozprawy E. P. (1) nie przegrała żadnej sprawy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

E. P. (1) odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w S. stwierdzających niepodleganie polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego w zbliżonych stanach faktycznych jak w niniejszej sprawie

do Sądu Okręgowego w Słupsku. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 10.10.2016r. w sprawie V U 210/14 zmieniono zaskarżone decyzje w ten sposób,

że stwierdzono że zainteresowane podlegały niepodleganie polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd Okręgowy wskazał, że spór, jaki zaistniał pomiędzy ubezpieczoną E. P. (1) a pozwanym Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. powstałym na tle zaskarżonych decyzji jest w istocie sporem ściśle interpretacyjnym i dotyczy oceny czy w realiach przedmiotowej sprawy fakt delegowania zainteresowanych do pracy poza granicami kraju, wyłączał je z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i pokrewnych. Zadaniem Sądu było ustalenie, jaki system zabezpieczenia społecznego polski – czy kraju obcego – winien mieć zastosowanie do zainteresowanych

na zasadach wynikających z ustalonego stanu faktycznego, innymi słowy czy zainteresowane zatrudnione w Polsce, ale wykonujące prace poza jej granicami podlegają ubezpieczeniu społecznemu obowiązującemu w Rzeczypospolitej.

Regulacje prawne związane z pracą najemną w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej są uregulowane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnot Europejskich nr (...) z 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Również kwestie te reguluje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnot Europejskich nr 987/2009 z 16 kwietnia 2009r. dotyczące wykonywania podstawowego / to jest rozporządzenia Europejskiego i rady Wspólnot Europejskich nr 883/2004/ oraz rozporządzenia Parlamentu europejskiego i Rady Unii Europejskiej nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012 zmieniające rozporządzenie nr 883/2004 i 987/2009.

Zasadą (regułą generalną) - określoną w art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnot Europejskich nr 883/2004 – jest, że z zastrzeżeniem przepisów art. 12 – 16 rozporządzenia, osoba wykonująca w Państwie Członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego.

Wyjątek od wskazanej przewidziany jest w szczególności w art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnot Europejskich nr 883/2004

w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 465/2012 zgodnie z którym, osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie prowadzi tam swą działalność, a która jest delegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego do wykonywania pracy w imieniu tego pracodawcy, nadal podlega ustawodawstwu pierwszego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że przewidywany czas takiej pracy nie przekracza 24 miesięcy i że osoba ta nie jest wysłana, by zastąpić inną delegowaną osobę.

Nadto Sąd Okręgowy odwołał się do zasad wypracowanych przez orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Najwyższego na gruncie norm zawartych

w przepisach Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, które miały zastosowanie w stosunku do pracowników wykonujących pracę poza Państwem Członkowskim do czasu wejścia w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Wspólnot Europejskich nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 roku (i które nadal ma zastosowanie w Norwegii, Islandii, Lichtensteinie i w Szwajcarii).

Dla jasności rozważań Sąd przywołał także odnośne regulacje Rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71.

Zgodnie z powołanym rozporządzeniem, pracownik przemieszczający się w obrębie Unii Europejskiej powinien podlegać tylko jednemu ustawodawstwu zabezpieczenia społecznego, z zastrzeżeniem wyraźnie przewidzianych wyjątków (art. 13 ust. 1). Jako ogólną regułę przyjęto zasadę terytorialności (art. 13 ust. 2), która stanowiła, że pracownik zatrudniony na terytorium jednego Państwa Członkowskiego podlega ustawodawstwu tego państwa, nawet jeżeli zamieszkuje na terytorium innego Państwa Członkowskiego lub jeżeli przedsiębiorstwo lub pracodawca, który go zatrudnia, ma swoją zarejestrowaną siedzibę

lub miejsce prowadzenia działalności na terytorium innego Państwa Członkowskiego (zasada *lex loci laboris*). Rozporządzenie przewidywało ściśle uregulowane odstępstwa od tej ogólnej zasady.

Wyjątek przewidywał między innymi art. 14 ust. 1 lit. a, normujący status tzw. pracowników oddelegowanych.

Stosownie do powołanego przepisu, pracownik najemny, zatrudniony na terytorium Państwa Członkowskiego przez przedsiębiorstwo, w którym jest zwykle zatrudniony i przez które został skierowany do wykonywania pracy na terytorium innego Państwa Członkowskiego, podlega nadal ustawodawstwu pierwszego Państwa Członkowskiego, pod warunkiem, że przewidywany okres wykonywania tej pracy nie przekracza dwunastu miesięcy i że nie został on skierowany w miejsce innej osoby, której okres skierowania upłynął.

Z analizy tego przepisu jednoznacznie wynika, że warunkiem podlegania zainteresowanego ustawodawstwu polskiemu była jedynie taka sytuacja, w której pracownik "zwykle zatrudniony" przez przedsiębiorstwo, został przez pracodawcę skierowany do wykonywania pracy na terytorium innego Państwa Członkowskiego i to pod warunkiem, że przewidywany okres wykonywania tej pracy nie przekracza dwunastu miesięcy i że nie został skierowany w miejsce innej osoby, której okres skierowania upłynął.

Z powołanych regulacji wynika więc, że pracownik delegowany to nie ten, który został zatrudniony przez przedsiębiorstwo mające siedzibę w jednym państwie dla wykonania pracy w innym państwie członkowskim, gdyż to odpowiada zasadzie ogólnej z art. 13 ust. 2a rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. U. UE. L. 71.149.2 ze zm.), lecz pracownik "zwykle zatrudniony" przez to przedsiębiorstwo, przez które został skierowany do wykonywania pracy na terytorium innego Państwa Członkowskiego (por. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2009 r., II UK 99/09, LEX nr 583818).

W orzecznictwie ETS przesłanki te zostały skonkretyzowane, a sam Trybunał, w kontekście podobnych spraw, odniósł się również do wymagań, jakie powinien spełniać pracodawca.

W wyroku F(...), (...) (...)- (...), LEX nr 82707) ETS stwierdził, że art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71, w wersji skodyfikowanej rozporządzeniem nr 2001/83, powinien być interpretowany w ten sposób, że w celu skorzystania z przywileju przyznanego przez ten przepis przedsiębiorstwo, które przekazuje czasowo pracowników z jednego Państwa Członkowskiego do dyspozycji przedsiębiorstwom mającym siedzibę w innym Państwie Członkowskim, musi wykonywać swą działalność w tym pierwszym państwie. Warunek ten jest spełniony, jeżeli przedsiębiorstwo stale wykonuje znaczącą działalność w państwie, w którym ma siedzibę.

Z kolei w orzeczeniu w sprawie P. (...) (...) (...) (...), LEX nr 83030) wyraźnie podkreślono, że zastosowanie art. 14 ust. 1a rozporządzenia 1408/71 nie dotyczy pracowników przedsiębiorstwa z siedzibą w jednym Państwie Członkowskim, wysyłanych do pracy na terytorium innego Państwa Członkowskiego, w którym, poza czysto wewnętrznymi działaniami zarządzającymi, to przedsiębiorstwo prowadzi całą swoją działalność.

Jednocześnie, w zakresie interpretacji art. 14 ust. 1 lit. a rozporządzenia, powołać należy decyzję nr 181 z dnia 13 grudnia 2000 r. Komisji Administracyjnej do spraw Zabezpieczenia Społecznego.

Sądy krajowe nie są wprawdzie związane przedstawioną w decyzji wykładnią powołanego przepisu, co wynika wprost z art. 81a in fine rozporządzenia 1408/71, w którym stwierdza się, że uprawnienia w zakresie wykładni są wykonywane bez uszczerbku dla uprawnień władz, instytucji i osób zainteresowanych do korzystania z procedur

i sądownictwa przewidzianych przez ustawodawstwo Państw Członkowskich przez niniejsze rozporządzenie i przez Traktat, tym niemniej decyzja ta przedstawia wykładnię prawa unijnego uwzględniającą wolę stron przy formułowaniu Traktatu oraz zgodną

z orzecnictwem ETS (zob. wyrok ETS z 26 stycznia 2006 r., (...) w sprawie R. (...) S. Z. przeciwko H. K. czy z 10 lutego 2000 r. sygn. akt(...) - F.). Komisja ta działa przy tym na podstawie upoważnienia zawartego bezpośrednio w rozporządzeniu (art. 80, 81), a jej zadania dotyczą m.in. wykładni przepisów rozporządzenia, podejmowanej jednomyślnie i podlegającej ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.

W powołanych decyzjach wskazuje się na szczególny przypadek, w której pracownik został zatrudniony przez pracodawcę wyłącznie w celu oddelegowania do innego przedsiębiorstwa (pkt 3 decyzji nr 181). Wówczas poza istnieniem więzi pracowniczej wymaga się, aby przedsiębiorstwo delegujące "zwykle" prowadziło działalność na terenie państwa, z którego pracownik został oddelegowany. Zgodnie z decyzją nr 181 należy wziąć pod uwagę miejsce siedziby i administracji przedsiębiorstwa, liczbę osób zatrudnionych

w administracji, miejsce zatrudnienia wysyłanych pracowników, miejsce, w którym zawierana jest większość umów o pracę, prawo, któremu podlegają zawierane umowy oraz obrót osiągnięty w każdym państwie członkowskim.

Jeżeli zatem przedsiębiorca delegujący, posiadający w określonym państwie członkowskim siedzibę, wykonuje wyłącznie czynności administracyjne (kadry, księgowość), to wówczas pracownik wysłany przez takie przedsiębiorstwo do innego państwa członkowskiego nie może być uznany za pracownika delegowanego (pkt 3 lit. c decyzji nr 181).

Sąd Okręgowy stwierdził, że - jak wykazał zebrany w sprawie materiał dowodowy - taka sytuacja w przypadku firmy (...) nie zachodziła, gama zawodów osób zatrudnionych była bardzo szeroka, podobnie jak zakres funkcjonalny oferowanych szkoleń

i usług na terenie kraju.

Warunek, według którego przedsiębiorca oddelegowujący "zwykle" (zasadniczo) prowadzi działalność na terytorium kraju oddelegowującego, nie oznacza jednak, że w kraju oddelegowującym działalność przedsiębiorstwa musi mieć charakter przeważający.

Nie chodzi także o kryterium ilościowe, dotyczące osiąganego obrotu. Wymagane jest przede wszystkim faktyczne prowadzenie działalności w kraju oddelegowującym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r. II UK 379/09 LEX nr 611415).

W ocenie Sądu I instancji powyższe regulacje miały zastosowanie do oddelegowania pracowników E. P. (1).

Sąd Okręgowy wskazał, że nie badał w sposób szczegółowy, czy warunki oddelegowania pracowników zostały spełnione, ponieważ nie znalazł podstaw

do merytorycznego rozpoznania sprawy z uwagi na oczywistą wadliwość formalną zaskarżonych decyzji. Nie mając jednak możliwości uchylecia zaskarżonych decyzji, wydał wyrok zmieniający, bo tylko taki wyrok nie powoduje ich uprawomocnienia się wobec ich oczywistej wadliwości i niepoprawności.

Nie uszło przy tym uwadze Sądu, że co do zasady naruszenie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego nie stanowi przesłanki wzruszenia decyzji przez sąd pracy

i ubezpieczeń społecznych. Sady powszechne rozpoznają odwołania od konkretnych decyzji organów rentowych, a zakres rozpoznania i orzeczenia w tych sprawach wyznaczony jest przedmiotem zaskarżonej decyzji oraz zakresem tych odwołań. Zgodnie z art. 1 k.p.c.

od momentu wniesienia odwołania sprawa staje się sprawą cywilną rozpoznawaną

wg przepisów dla tej kategorii spraw. Jednocześnie Sąd podkreślił, że z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, iż sąd ubezpieczeń społecznych jako sąd powszechny, może i powinien dostrzegać takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tą dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego

/por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1980r. IIICZP 43/80, OSNCP 1981 nr 8, poz 142, z dnia 27.11.1984r. IIICZP 10/84. OSNCP 1985 nr 8, poz.108 oraz z dnia 21.9.1984r. IIICZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6 po. 65/. Skoro przepisy kodeksu postępowania cywilnego dla tego rodzaju spraw nie przewidują możliwości uchylecia zaskarżonej decyzji czy stwierdzenia jej nieważności nawet przy odpowiednim stosowaniu art. 180 k.p.a. To w tej sytuacji w zależności od ustaleń sądu dotyczących bezwzględnej nieważności decyzji ma jedyna możliwość oddalenia odwołania, albo uznając je za zasadne zmienić taką decyzję.

Sąd Okręgowy po zbadaniu sprawy doszedł do wniosku, że istnieją podstawy do stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji. Ponieważ dotyczą one sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną /art. 156 § 1 pkt 3 k.p.a./. Zgodnie

z art. 156 § 1 pkt 3 k.p.a. organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną. Powołany przepis spełnia rolę gwarancyjną w stosunku do zasady trwałości decyzji administracyjnej ostatecznej wyrażonej w art. 16 § 1 k.p.a. rozciągając tę gwarancję na samą decyzję oraz sprawę, którą ona załatwia. Zastosowanie przepisu art. 156§ 1 pkt 3 k.p.a. następuje w przypadku stwierdzenia, że istnieje tożsamość sprawy rozstrzygniętej kolejno po sobie dwiema decyzjami, z których pierwsza jest ostateczna. Tożsamość ta istnieje, gdy występują te same podmioty i ten sam przedmiot rozstrzygnięcia przy tym samym stanie faktycznym. W ocenie Sądu orzekającego nie ma wątpliwości co tego, że warunki te zostały spełnione w odniesieniu do każdej z zaskarżonych decyzji.

W tym miejscu Sąd podkreślił, że stosownie do treści art. 11 ust. 1 a/ Rozporządzenia Rady /EWG Nr 574/72 z dnia 21 marca 1972r. w sprawie wykonywania rozporządzenia EWG nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie /Dz.U. UE L 72.74.1/ w przypadkach określonych w art. 14 ust 1 i art. 14b ust1 rozporządzenia nr 1408/71 na wniosek pracowników najemnych lub pracodawcy instytucja wyznaczona przez właściwe władze Państwa członkowskiego którego ustawodawstwo pozostaje stosowane wydaje świadectwo potwierdzające,

że pracownik najemny w dalszym ciągu podlega temu ustawodawstwu do określonej daty. Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości formularz E 101 jest wiążący dla instytucji ubezpieczenia społecznego i sądów pozostałych państw członkowskich, a decyzję o jego wycofaniu lub stwierdzeniu nieważności może podjąć wyłącznie ta instytucja państwa członkowskiego która go wydała.

Konstytutywny charakter zaświadczenia E 101 potwierdził Europejski Trybunał Sprawiedliwości /ETS w orzeczeniu z 10.2.2000r. sygn..akt(...) (...) oraz(...) w sprawie R. (...)Z. przeciwko H. K., Lex 226253/.

W orzeczeniu został wskazany sposób postępowania, gdyby instytucje ubezpieczenia społecznego państwa przyjmującego kwestionowały dokument E 101. Powinny one wówczas wystąpić do organu, który go wystawił o cofnięcie lub unieważnienie. W razie sporu w tym zakresie prawo europejskie przewiduje postępowanie przed Komisją Administracyjną.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że po złożeniu przez E. P. (1) wniosków o wydanie zaświadczeń o właściwym ustawodawstwie, polski organ rentowy zobowiązany był do szczegółowej analizy każdego przypadku i ustalenia ustawodawstwa w oparciu o w/w regulacje. Po stwierdzeniu, że wnioskodawca spełnia warunki podlegania polskiemu ustawodawstwu organ rentowy winien wydać poświadczenie na formularzu E 101 lub A-1 w zależności od okresu, w którym był wydawany.

Stosownie do ust. 7 lit C Decyzji nr 181 z 13.12.2000r. możliwość cofnięcia lub unieważnienia formularza występuje gdy wątpliwości co do stanu faktycznego na podstawie którego oparto formularz wyrazi strona przyjmująca. Prawo polskie zna także inne przepisy pozwalające na wyeliminowanie organowi rentowemu z obrotu prawnego wadliwej decyzji i tak: na podstawie art. 83 a ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych decyzje ostateczne, które nie zostały zakwestionowane odwołaniem do właściwe sądu, mogą być z urzędu przez Zakład uchylone, zmienione lub unieważnione na zasadach określonych

w kpa. Stosownie zaś do art. 145 § 1 k.p.a. w sprawie zakończonej decyzją ostateczną wznawia się postępowanie jeżeli 1/ dowody na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne okazały się fałszywe 2/ decyzja została wydana w wyniku przestępstwa, 3/decyzja została wydana przez pracownika lub organ administracji publicznej, który podlega wyłączeniu stosownie do art. 24,25 i 27, 4/strona bez własnej winy nie brała udziału w postępowaniu, 5/ wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznane organowi, który wydał decyzję /np., że płatniczka w spornym okresie osiągała z tytułu pracy w Polsce niższy obrót niż wskazywała w ZUS/ 6/ decyzja wydana została bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu, 7/ zagadnienie wstępne zostało rozstrzygnięte przez właściwy organ lub sąd odmiennie od oceny przyjętej przy wydawaniu decyzji /art. 100 § 2/, 8/ decyzja wydana została w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione.

Sąd Najwyższy wskazywał na związanie ostateczną decyzją administracyjną zarówno o charakterze konstytutywnym jak i deklaratoryjnym /vide: wyrok z 10.6.2008 I UK 376/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 295/ oraz z dnia 29.1.2008 / I UK 173/07 OSNP 2009 nr 5-6, po 78/. Zdaniem Sądu orzekającego w sprawie poglądy te wskazują, że dopóki w obrocie prawnym funkcjonuje – będąca ostateczną decyzją, decyzja ZUS – poświadczenie o stosowaniu polskiego prawa do każdego z zainteresowanych, pozwany nie może ponownie analizować zasadności objęcia ich ubezpieczeniem społecznym bez uprzedniego wznowienia postępowania i uchylenia decyzji, ewentualnie unieważnienia formularza w trybie określonym w w/w Decyzji 181. Zaskarżone decyzje wydane bez wyeliminowania z obrotu prawnego formularza E 101 są decyzjami nieważnymi w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 3 kpa/decyzja dotyczy sprawy rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną.

Przenosząc wskazane reguły na grunt rozpatrywanej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że nie ulega wątpliwości, iż odwołująca się prowadziła od dnia 21 lipca 2003 roku działalność gospodarczą zarówno w Polsce, jak i poza granicami kraju.

Od 2004 roku firma posiada wpis do Rejestru Agencji Pośrednictwa Pracy w zakresie pośrednictwa na terenie Polski, zagranicy, doradztwa zawodowego oraz pracy tymczasowej nr 694 z 2004 roku. Od 21 grudnia 2004 roku firma płatnika jest wpisana do Rejestru Instytucji Szkoleniowych.

Doradca E. P. (1) posiadała akredytację Kuratorium Oświaty Województwa (...) w zakresie prowadzenia szkoleń „Opiekunka osoby starszej z językiem niemieckim” i „Opiekunka dziecięca z językiem angielskim”.

Płatnik podpisywał umowy z Urzędami Pracy na przeprowadzanie szkoleń w tych zawodach oraz zatrudnianie przeszkolonych osób. Firma posiada referencje potwierdzające prawidłową realizację szkoleń między innymi od (...), Urzędów Pracy, Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.

W ramach swojej działalności firma Doradca (...) zajmowała się w szczególności (ale nie tylko) organizacją szkoleń w zakresie przygotowania osób do wykonywania zawodu opiekunki osób starszych, z jednoczesną nauką języka niemieckiego. Szkolenia te odbywały się na terenie Polski, były płatne i trwały około 2 – 2,5 miesiąca. Prowadzenie wskazanych szkoleń świadczy tak o stałym prowadzeniu w Polsce działalności gospodarczej, jak i o osiągnięciu przez płatnika przychodów z działalności krajowej i to cyklicznie.

Odnośnie zawartej w informacji w celu wydania zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym z dnia 7 czerwca 2013r. (akta ZUS), że średnie obroty płatnika na terenie Polski - w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających czerwiec 2013 roku (miesiąc wystąpienia z wnioskami o wydanie spornych zaświadczeń A 1) – wynosiły 28,90 %, przy czym liczba pracowników wykonujących pracę na terenie Polski wynosiła w tym okresie 12 osób,

zaś liczba pracowników delegowanych 20, a firma zrealizowała w tym okresie 30 kontraktów na terenie Polski – stwierdzić należy, iż nie świadczy ona sama w sobie o tym, że płatnik „zwykle” nie prowadził w Polsce, w okresie istotnym z punktu widzenia oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji.

Sam fakt, że płatnik osiągnął znacznie wyższe obroty w związku z kontraktami zawieranymi zagranicą (głównie w Niemczech) niż z umów wykonywanych w Polsce nie może bowiem przesądzać o tym, że działalność odwołującej się skupiona była przede wszystkim na rynku niemieckim, przy marginalnym jej prowadzeniu w Polsce.

Sąd Okręgowy zauważył, że charakter świadczonych przez płatnika usług był różny – w Polsce były to np. szkolenia obejmujące też kursy językowe, za granicą zaś usługi związane ze sprawowaniem opieki domowej przez zatrudnione opiekunki. Podkreślić przy tym trzeba, że szkolenia krajowe organizowane były głównie w ramach współpracy z oficjalnymi instytucjami rynku pracy (Urzędami Pracy).

W tym kontekście nie można dokonać jedynie ilościowych porównań pomiędzy tymi dwoma rodzajami działalności. Prowadzenie szkoleń wymaga zatrudnienia mniejszej liczby osób niż liczba słuchaczy – osób dla których szkolenie jest organizowane. Dla umów związanych ze sprawowaniem opieki taka zależność nie zachodzi. Umowy zawierane w Polsce oraz zawieranie umów pośrednictwa pracy w Niemczech w oczywisty sposób było nieporównywalne co do ilości angażowanych pracowników, osiągniętych dochodów, jak również stopnia zaangażowania w prowadzeniu obydwu rodzajów działalności.

Ponadto uznać należy, że różnice w wysokości osiągniętych przez płatnika przychodów w Polsce i zagranicą (głównie w Niemczech) spowodowane były w znacznej części różnicą kursu euro i złotówki oraz kilkukrotnie wyższymi cenami za usługi opiekuńcze w Polsce i Niemczech.

Z akt kontroli, jak stwierdził Sąd, wynika, że pozwany w sposób zupełnie odmienny ocenił ten sam materiał dowodowy np. ustalał ilość osób zatrudnionych nie na konkretną datę tylko średnią, nadto nie uwzględniał osób zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy przypomniał, że warunek, według którego przedsiębiorca oddelegowujący "zwykle" (zasadniczo) prowadzi działalność na terytorium kraju oddelegowującego, nie oznacza wcale, że w kraju oddelegowującym działalność przedsiębiorstwa musi mieć charakter przeważający, chodzi wyłącznie o to, aby faktyczne prowadzenie działalności miało miejsce także w kraju oddelegowującym.

Dodatkowo Sąd wskazał, iż „Praktyczny poradnik w dziedzinie oddelegowania pracowników w państwach UE, EOG i Szwajcarii” – na który zresztą w innym kontekście powołuje się organ rentowy, a w którym wskazuje się na konieczność legitymowania się przez firmę co najmniej 25 % obrotem w Polsce dla możliwości przyjęcia prowadzenia działalności gospodarczej także w kraju wysyłania, nie jest źródłem obowiązującego w Polsce prawa.

Poza tym z treści nawet samego poradnika wynika, że nawet w razie obrotu niższego niż 25 % nie wyłącza się automatycznie pracowników płatnika z ubezpieczenia społecznego w kraju wysyłającym, a konieczna jest jedynie indywidualna, bardziej pogłębiona analiza działalności pracodawcy, dla oceny czy spełnia on warunki wysłania.

Tym samym Sąd I instancji uznał, że odwołująca się i zainteresowani spełniali omówione wyżej przesłanki pozwalające na objęcie delegowanego pracownika polskim ubezpieczeniem społecznym.

Organy unijne stoją obecnie na stanowisku, że fakt, czy stanowisko, na które pracownik delegowany został tymczasowo przydzielony w celu wykonania swojej pracy w ramach świadczenia usług było lub nie zajęte przez tego samego lub innego pracownika w jakimkolwiek wcześniejszym okresie, stanowi wyłącznie jeden z możliwych elementów, które wziąć pod uwagę podczas dokonywania ogólnej oceny stanu faktycznego. Nie można przy tym zdaniem organów unijnych rozumieć tego w ten sposób, że istnieje zakaz zastępowania jednego pracownika delegowanego innym pracownikiem delegowanym,

gdyż taka zamiana może stanowić nieodłączną część usług świadczonych sezonowo, cyklicznie, bądź w sposób powtarzalny.

Wskazać należy także, że zgodnie z art. 4 ust. 1 – 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/67/UE z dnia 15 maja 2014 roku w sprawie egzekwowania dyrektywy 97/71/WE dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług, zmieniającą rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym („rozporządzenie w sprawie IMI”), właściwe organy dokonują całościowej oceny wszystkich uznanych za niezbędne elementów faktycznych, w tym zwłaszcza elementów określonych w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

Elementy te mają pomóc właściwym organom przy przeprowadzaniu kontroli oraz w sytuacji, gdy istnieją podstawy by sądzić, że dany pracownik nie może zostać uznany za pracownika delegowanego zgodnie z dyrektywą 96/71/WE. Elementy te mają charakter orientacyjny w całościowej ocenie, którą należy przeprowadzić i w związku z tym nie rozpatruje się ich osobno.

Aby ustalić, czy przedsiębiorstwo rzeczywiście prowadzi znaczącą działalność inną niż działalność zarządcza lub administracyjna o charakterze wyłącznie wewnętrznym, właściwe organy dokonują – biorąc pod uwagę szeroki przedział czasowy- całościowej oceny wszystkich elementów faktycznych cechujących taką działalność prowadzoną przez przedsiębiorstwo w państwie członkowskim prowadzenia działalności i w razie konieczności, w przyjmującym państwie członkowskim.

Do elementów tych mogą należeć w szczególności:

- miejsce w którym przedsiębiorstwo ma swoją siedzibę i administrację, korzysta z pomieszczeń biurowych, płaci podatki i składki na ubezpieczenie społeczne oraz – w stosownych przypadkach – zgodnie z prawem krajowym jest uprawnione do wykonywania zawodu lub jest zarejestrowane w izbach handlowych lub organizacjach branżowych,
- miejsce, w którym prowadzi się nabór pracowników delegowanych i z którego są oni delegowani,
- prawo właściwe dla umów zawieranych przez przedsiębiorstwo ze swoimi pracownikami z jednej strony oraz prawo dla umów zawieranych z klientami przedsiębiorstwa z drugiej,
- miejsce, w którym przedsiębiorstwo prowadzi znaczącą działalność gospodarczą oraz w którym zatrudnia personel administracyjny,
- liczba wykonywanych umów lub wielkość obrotu uzyskanego w państwie członkowskim prowadzenia działalności, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji m.in. nowo powstałych przedsiębiorstw i MŚP.

Aby ocenić, czy delegowany pracownik tymczasowo wykonuje swoją pracę w innym państwie członkowskim niż państwo, w którym zwyczajowo pracuje, uwzględnia się wszystkie elementy faktyczne cechujące taką pracę i sytuację danego pracownika.

Do elementów tych mogą należeć w szczególności:

- fakt, że praca jest wykonywana przez ograniczony okres w innym państwie członkowskim,
- data rozpoczęcia delegowania,
- fakt, że pracownik delegowany do innego państwa członkowskiego niż państwo, w którym lub z którego ten pracownik zwyczajowo wykonuje swoją pracę zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 593/2008 (Rzym I) lub z konwencją rzymską,
- fakt, że po zakończeniu wykonywania pracy lub usług, do wykonywania których został delegowany, pracownik wraca do państwa członkowskiego, z którego został delegowany,

lub ma w tym państwie ponownie podjąć prace,

- charakter działalności, - fakt, że pracodawca delegujący pracownika zapewnia transport, zakwaterowanie z wyżywieniem lub samo zakwaterowanie lub zapewnia zwrot odnośnych kosztów, a jeżeli tak – w jaki sposób jest to zapewnione lub jaka jest metoda stosowana przy zwrocie kosztów,

- fakt, że na danym stanowisku pracował w poprzednich okresach ten sam lub inny pracownik (delegowany).

Zgodnie z art. 4 cytowanego artykułu, brak spełnienia jednego lub większej liczby elementów faktycznych określonych w ust. 2 i 3 oznacza automatycznie, że dana sytuacja nie stanowi delegowania. Ocenę tych elementów dostosowuje się do każdego konkretnego przypadku oraz uwzględnia się specyfikę danej sytuacji.

Zdaniem Sądu Okręgowego rozstrzygającej niniejszą sprawę ocena stanu faktycznego została dokonana przez organ rentowy automatycznie i błędnie.

Powyższe okoliczności przymawiają za tym, że istniały w niniejszej sprawie przesłanki do objęcia zainteresowanych polskim ubezpieczeniem społecznym w okresach objętych sporem.

W ocenie Sądu Okręgowego rozpoznającego niniejszą sprawę, nawet jeżeli pominąć kwestię zawarcia odrębnych umów – kierując się interpretacją proponowaną w praktycznym poradniku (w ocenie Sądu Okręgowego nie mającą oparcia w obowiązujących przepisach),

to dokonując oceny z perspektywy państwa przyjmującego – nie jest to sytuacja niekorzystna – wprawdzie państwo to nie otrzymuje składek z tytułu świadczonej pracy (usług) na jego terytorium – to jednak nie jest też obciążane obowiązkami związanymi z wypłatą świadczeń. Zważywszy na to, że opiekę świadczyły osoby w dojrzałym wieku również często cierpiące na różne schorzenia – ewentualna korzyść państwa przyjmującego w postaci wpływu składek za krótki okres w stosunku do okresu kariery zawodowej – nie jest adekwatna do konieczności wypłaty świadczeń gwarantowanych ubezpieczeniem – przy zajściu prawdopodobnych zdarzeń objętych ryzykiem ubezpieczeniowym.

W ocenie Sądu Okręgowego warto także podkreślić, że podstawowym celem przepisów unijnych koordynujących systemy podlegania ubezpieczeniom społecznym jest objęcie delegowanego pracownika właściwym systemem zabezpieczenia społecznego

w związku z korzystaniem ze swobody przemieszczania się pracowników, którym gwarantuje się – co do zasady – prawo podlegania i korzystania z uprawnień z zabezpieczenia społecznego w państwach wykonywania pracy, co w niektórych sytuacjach może prowadzić do nabycia przez polskich pracowników delegowanych do pracy w Państwie Członkowskim prawa do świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego tego państwa Członkowskiego, jednakże w sytuacji gdy okres delegacji trwa krótko, regulacje wspólnotowe winny zapewnić umożliwienie pracownikom, pracodawcom i instytucjom uniknięcia niepotrzebnych komplikacji i kosztów administracyjnych, w szczególności wiążących się z delegowaniem

do innego państwa członkowskiego na krótkie okresy czasu. Ponadto pracownik zatrudniony przejściowo w innym państwie członkowskim zwykle także jest zainteresowany pozostaniem w swoim dotychczasowym systemie świadczeń socjalnych (T. Major, B. Pawłowska, Ubezpieczenie społeczne migrujących pracowników oraz osób prowadzących działalność gospodarczą, Wydawnictwo C.H. Beck 2010, str.141).

Na marginesie Sąd Okręgowy zaznaczył, że nie można akceptować sytuacji, w której organ rentowy skwapliwie realizuje akurat te akty interpretujące przepisy, które zawierają interpretację niekorzystną dla osoby odwołującej się – natomiast w sytuacji, gdy akty te zawierają interpretacje korzystną dla osoby odwołującej się, organ rentowy uchyla się od realizacji tego aktu zarzucając, że odwołuje się do ram prawa pracy nie zaś ram prawnych zabezpieczenia społecznego oraz że jeszcze nie jest aktem obowiązującym. Podkreślić należy, że organ rentowy dokonując oceny kwestii podlegania ubezpieczeniu musi jej dokonywać zarówno w kontekście przepisów dotyczących zarówno

zabezpieczenia społecznego, jak i prawa pracy – przykładowo wskazać należy sprawy o podleganie ubezpieczeniu społecznemu kobiet w ciąży.

W okolicznościach niniejszej sprawy, zdaniem Sądu I instancji, nie sposób pominąć też faktu, że zainteresowani po zakwestionowaniu faktu podlegania polskiemu ubezpieczeniu w firmie odwołującej się podjęli pracę (nieraz wielokrotnie) w innych firmach, w których nie mieli żadnych kłopotów z ustaleniem polskiego ustawodawstwa mimo identycznych okoliczności świadczenia pracy.

Biorąc pod uwagę to, że jedynie tak kategoryczne stanowisko organ rentowy zajął w stosunku do firmy prowadzonej przez odwołującą się – Sąd stwierdził, że również w tym kontekście zaskarżone w sprawie decyzje można uznać za arbitralne, a działania pozwanego za naruszające zasadę równego traktowania, gdyż konkurenci odwołującej się działający w podobny sposób, na zbliżonych zasadach – nie mieli kłopotów z ustaleniem polskiego ustawodawstwa dla osób zainteresowanych.

Sąd zwrócił uwagę, że analogiczne stanowisko w zakresie interpretacji przepisów zajął Sąd Okręgowy w Słupsku w sprawie V U 1580/13 a zaakceptował je Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie sygn. akt III AUa 1019/15. Również Sąd Okręgowy w Słupsku prezentuje identyczne stanowisko w sprawach o sygn. akt VII U 1563/14 i V U 210/14.

Rozstrzygając niniejszą sprawę nie można też pominąć stanowiska zainteresowanych, które podkreślały w swoich zeznaniach to, że realizowały własne kontrakty – celem ich działań nie było zastępowanie innych delegowanych pracowników.

Znamienne jest też, że odwołująca się do chwili zamknięcia rozprawy nie przegrała ani jednej sprawy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych mimo tego, że toczyły się one w różnych Sądach przed różnymi składami orzekającymi.

Z tych racji natury faktycznej i prawnej, w punktach I-XXXI sentencji wyroku, w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżone decyzje, stwierdzając, że U. S., I. S., I. W., J. B., W. S., E. R., B. F., M. M. (3), A. D., T. S. (1), B. P., B. Ś., A. B., J. A., E. S., M. R., M. M. (4), B. R., D. G., Ł. C., A. K., M. M. (2), D. Z., B. G., M. M. (1), M. S. (1), W. D., E. P. (2), T. S. (2), E. N., D. B. (1) podlegają polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczeń społecznych z tytułu zawartej umowy zlecenia z płatnikiem składek E. P. (1), jak w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie XXXII sentencji wyroku, zasądzając je od przegrywającego spór organu rentowego na rzecz E. P. (1) w kwocie 1860 zł (31 decyzji x 60 zł) ustalonej na podstawie art. 98 k.p.c. rozstrzygającego o zasadzie rozdziału kosztów procesu stosownie do wyniku postępowania w zw. z § 11 ust. 2 i § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, ustalającego stawkę minimalną w sprawach ubezpieczeniowych na kwotę 60 zł (Dz. U. z 2013 r., Nr 163, poz. 490).

Apelację od wyroku wywiódł organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na przyjęciu że osoby ubezpieczone, szczegółowo wymienione w komparycji orzeczenia jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Doradca E. P. (1) w S. podlegają polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego w okresach wskazanych w decyzjach, podczas, gdy analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie prowadzi do wniosku, iż wskazane zainteresowane nie podlegają polskiemu ustawodawstwu.

Stawiając powyższy zarzut pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że zdaniem ZUS nie zaszyły przesłanki do delegowania pracowników zatrudnionych w firmie (...). Prawdą jest, iż na początku wydawano formularze E-101, ale z uwagi na fakt, iż powódka podawała różne dane dotyczące obrotu w jej firmie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych po przeanalizowaniu całości materiału sprawy wydał zaskarżone decyzje o niepodleganiu przez zatrudnione zainteresowane ustawodawstwu polskiemu.

Pozwany wskazał, że jeśli chodzi o prawomocność decyzji i ewentualną nieważność wydanych decyzji, to nie istnieje jednolite stanowisko odnośnie tego, jak należy pozbawić mocy wydanych już formularzy. Jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 28 maja 2013 r., sygn. III AUa 1509/12, organ rentowy jest władny do wydania, z urzędu i wniosek, nowej decyzji dotyczącej ponownego ustalenia prawa lub zobowiązania po uprawomocnieniu się pierwotnej decyzji, jeżeli zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo lub zobowiązanie. W rozpatrywanej sprawie zdaniem Sądu ZUS był uprawniony do anulowania formularzy E 101 dotyczących ubezpieczenia. Zauważono, iż organ rentowy, wobec ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem poprzednich formularzy, był legitymowany do ich anulowania ze skutkiem retroaktywnym. W przedmiotowym postępowaniu doszło do tzw. anulowania formularzy.

Organ wyjaśnił, że zmiana stanowiska organu rentowego jak wspomniano wyżej była związana z podawaniem różnych danych dotyczących obrotu w firmie powódki. Formularze E-101 i A-1, poświadczające ustawodawstwo polskie w odniesieniu do zleceniobiorców zatrudnionych przez płatnika składek, a wykonujących pracę poza terytorium Polski, były wydawane w oparciu o posiadane przez Oddział dane. Organ, wydając formularze kierował się bowiem oświadczeniami składanymi przez płatnika składek i na ich podstawie uznał, że płatnik składek prowadzi na terenie kraju działalność w znacznej mierze i taką informację przekazał niemieckiej instytucji. Natomiast z uzyskanych w trakcie kontroli danych wynikało, że obroty z działalności za lata 2007-2011 oraz zatrudnienie były na poziomie niższym niż deklarowany przez płatnika składek, co spowodowało, że w stosunku do wysyłanych pracowników nie można było zastosować przepisów art. 14 ust. 1 lit a Rozporządzenia Rady EWG Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 149 z 1971r. ze zm.) oraz art. 12 ust 1 Rozporządzenia Parlamenty Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 166/1 z 30.04.2004 r.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpatrując niniejszą sprawę wziął pod uwagę również to, że umowy zostały zawarte w Polsce, lecz były wykonywane w Niemczech, we Francji lub Luksemburgu, a płatnik składek nie spełnił warunków delegowania określonych w art. 14. ust. 1 lit. a Rozporządzenia nr 1408/71 oraz art. 12 ust. 1 Rozporządzenia nr 883/2004, tj.: w latach 2007-2011 nie prowadził znacznej części działalności w Polsce oraz w ramach realizacji kontraktów z rodzinami niemieckimi, francuskimi lub luksemburskimi wysyłał pracowników do wykonywania tych samych czynności w celu zastąpienia innego pracownika.

Mając na uwadze pisemne wyjaśnienia E. P. (1) dotyczące osiągniętego przychodu ze sprzedaż z tytułu wykonywanych usług oraz ustalenia dokonane przez organ rentowy w oparciu o dokumentację zgromadzoną w czasie kontroli, tj. wydruki z podatkowej księgi przychodów i rozchodów, faktury oraz deklaracje dla podatku od towarów i usług, zdaniem pozwanego płatnik składek osiągał obroty roczne, które nie odpowiadały rzeczywistości.

Z uzyskanych w trakcie kontroli danych wynika, że płatnik składał, ubiegając się o wydanie formularzy E-101 i A-1, poświadczających ustawodawstwo polskie w odniesieniu do zleceniobiorców wysyłanych w charakterze opiekunów osób starszych do pracy

za granicą, podawał nieprawdziwe informacje odnośnie rozmiarów prowadzonej działalności gospodarczej w latach 2006-2011.

W odpowiedzi na apelację E. P. (1) wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej E. P. (1) kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za II instancję.

W dniu 29 stycznia 2017 r. zmarła zainteresowana D. B. (1) (vide: odpis skrócony aktu zgonu z dnia 1 marca 2018 r. - k. 534 a.s.).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego skutkowałą uchyleniem zaskarżonego wyroku oraz poprzedzających go decyzji organu rentowego i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu, niezależnie od uzasadnienia zarzutów apelacyjnych, które nie jest trafne.

Nadto, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok w części co do pkt XXXI oraz poprzedzającą go decyzję z dnia 22 listopada 2013 r. znak: (...). (...) i znosząc postępowanie z udziałem D. B. (1) sprawę przekazał do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

W myśl art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania.

Przepis art. 379 pkt 2 in principio k.p.c. stanowi, że nieważność postępowania zachodzi, gdy strona nie miała zdolności sądowej.

W dniu 29 stycznia 2017 r. zmarła zainteresowana D. B. (1) (vide: odpis skrócony aktu zgonu z dnia 1 marca 2018 r. - k. 534 a.s.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że śmierć osoby fizycznej w trakcie procesu stanowi przeszkodę w jego kontynuowaniu i w przypadku, gdy przedmiotem procesu są prawa i obowiązki, które przechodzą na następców prawnych, musi nastąpić zawieszenie postępowania (art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c.). Niezawieszenie postępowania i jego kontynuowanie po utracie zdolności sądowej przez stronę, bez wstąpienia w jej miejsce następców prawnych, powoduje nieważność postępowania. Taka sytuacja nie zachodzi jednak w przypadku bezsukcesyjnej utraty zdolności sądowej strony. Postępowanie toczące się po jej śmierci, jak również wyrok, nie dotyczą jej praw i obowiązków, gdyż te wygasły definitywnie (por.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2016 r., I UZ 42/15, LEX nr 2056857).

Jak wynika z powyższego, dla prawidłowego procedowania w przypadku śmierci strony w toku procesu, konieczne jest zatem po pierwsze, właściwe określenie jej statusu procesowego, a po drugie – ustalenie, czy przedmiotem sporu są prawa bądź obowiązki, które przechodzą na następców prawnych zmarłego.

Zgodnie z art. 477¹¹ § 1 k.p.c., stronami są w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych są ubezpieczony, osoba odwołująca się od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, inna osoba, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, organ rentowy, wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności i zainteresowany.

Pojęcie "innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja" nie zostało natomiast w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 czerwca 2016 r. (II UZ 18/16, LEX nr 2111410)

z określenia tego podmiotu, użytego w art. 477¹¹ § 1 k.p.c. wynika, że chodzi

o osobę, na której sferę prawną zaskarżona decyzja oddziałuje bezpośrednio, przy czym jest to podmiot inny od ubezpieczonego oraz od zainteresowanego. Podobnie jak ubezpieczony, osoba ta jest adresatem decyzji wydanej przez organ rentowy. W odróżnieniu

od zainteresowanego będzie nią osoba, w stosunku do której decyzja organu rentowego wywołuje bezpośrednie skutki prawne. Osoba ta nie jest jednak inicjatorem postępowania przed tym organem, który wydaje względem niej decyzję, działając bez jej wniosku (z urzędu, w wyniku kontroli uprawnień). Chodzi tu między innymi, o decyzje wydawane w sprawach

o ustalenie istnienia ubezpieczenia i obowiązku uiszczenia składek z tego tytułu

(por. M. Klimas. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, LEX 2013).

Skoro zatem przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było podleganie przez D. B. (1) ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego, to nie budzi wątpliwości, że ta decyzja wywoływała wobec niej bezpośrednie skutki prawne, a w sytuacji, gdy organ rentowy nie rozstrzygał na wniosek, lecz z urzędu, D. B. (1) miała w tym postępowaniu status innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja.

Przepisy o postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie przewidują żadnych szczególnych uregulowań dotyczących przekształceń podmiotowych po stronie innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja na wypadek jej śmierci. Przekształcenia takie są więc możliwe tylko na zasadach ogólnych, co oznacza,

że mogą nastąpić tylko w razie przejścia praw i obowiązków majątkowych na następców prawnych zmarłego.

Proste odniesienie się do art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., stanowiącego o obligatoryjnym zawieszeniu postępowania w przypadku śmierci strony, nakazywałoby zastosowanie tego przepisu w przypadku śmierci innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja w toku procesu. Jednakże stanowisko to budzi poważne wątpliwości. Zawieszenie postępowania w razie śmierci strony ma bowiem umożliwić jej spadkobiercom wzięcie udziału w sprawie. Jest ono zatem uzasadnione tylko wtedy, kiedy do procesu mogą wstąpić osoby, na które przeszły prawa i obowiązki majątkowe zmarłego.

Analizując problem śmierci w toku postępowania innej osoby, której praw

i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, wypada przypomnieć, że Sąd Najwyższy

już w orzeczeniu z dnia 1 lutego 1960 r., IV CR 565/59 (OSNCK 1960, nr 4, poz. 116), wydanym na tle art. 361 ustawy z dnia 29 listopada 1930 r. - Kodeks postępowania cywilnego (jednolity tekst: Dz. U. z 1950 r. Nr 43, poz. 394 ze zm.), o treści zbieżnej z aktualnym

art. 355 § 1 k.p.c., stwierdził, że śmierć strony powodowej w sprawie dotyczącej jej prawa osobistego nieprzechodzącego na spadkobierców nie wywołuje zawieszenia postępowania.

W tego rodzaju sprawach, jeśli nastąpi śmierć strony, merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy staje się bezprzedmiotowe i postępowanie ulega umorzeniu z mocy art. 361 k.p.c. Również

w nowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w sprawach związanych

z prawami nieprzechodzącymi na następców prawnych, to jest przede wszystkim z prawami osobistymi, sąd - w razie śmierci strony - winien postępowanie umorzyć na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., jako że wydanie orzeczenia w tym przypadku będzie bezprzedmiotowe

(por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1985 r., III CZP 16/85, OSNCP 1985,

nr 12, poz. 195; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2009 r., II CKN 642/99, LEX nr 52346; z dnia

14 listopada 2000 r., I CZ 65/00. LEX nr 536981 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2011 r., II PK 63 /11, LEX nr 1 129342). Zatem, zawieszenie postępowania w razie śmierci strony - na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. - wchodzi w grę tylko w sytuacjach, gdy istnieje możliwość podjęcia postępowania,

i to z urzędu, z udziałem następców prawnych zmarłego lub z udziałem kuratora spadku

- na podstawie art. 180 pkt 1 k.p.c.

Na gruncie niniejszej sprawy, osobisty charakter prawa o ustalenie podlegania ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego sprawia, że prawo to nie należy do spadku, jako ściśle związane z osobą zmarłego (art. 922 § 2 k.c.).

Pogląd powyższy znajduje oparcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wyjaśnił w postanowieniu z dnia 22 marca 2016 r. (I UZ 42/15, opubl. Legalis), iż stwierdzenie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych podlegania przez konkretną osobę (pracownika, zleceniobiorcę) ubezpieczeniom społecznym oraz ustalenie podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia w decyzji "wymiarowej", skierowanej do płatnika składek (pracodawcy, zleceniodawcy), bez wątplenia ma wpływ na prawo ubezpieczonego (pracownika, zleceniobiorcy) w zakresie wysokości przyszłych świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz na jego obowiązek partycypowania w finansowaniu (współfinansowaniu) składek na te ubezpieczenia. On sam ma więc niewątpliwy interes prawny w uzyskaniu konkretnego orzeczenia sądowego, którego źródłem będzie stosunek prawny lub zobowiązanie objęte decyzją administracyjną organu rentowego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 27 lutego 1991 r., II URN 130/90, OSNCP 1992 nr 2, poz. 168; z dnia 15 lipca 1999 r., II UKN 52/99, OSNAPIUS 2000 nr 22, poz. 826; z dnia 28 marca 2008 r., II UK 159/07, OSNP 2009 nr 13-14, poz. 180). Tego rodzaju prawa i obowiązki nie są jednak ani dziedziczne, ani zbywalne, w związku z czym nie ma możliwości ich przejścia na inne osoby.

Prawa i obowiązki wynikające z podlegania ubezpieczeniom społecznym nie wchodzą w skład spadku, gdyż są to prawa i obowiązki o charakterze ściśle osobistym, związanym z osobą zmarłego, jak również nie mają one charakteru cywilnoprawnego, ponieważ podmioty stosunku ubezpieczeniowego nie mają równorzędnego statusu. Podkreślenia wymaga, że przedmiotowe prawa i obowiązki nie przechodzą także z mocy ustawy na określone osoby, niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami. Dotyczący następstwa prawnego art. 136 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż przedmiotem postępowania nie jest prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego.

W konsekwencji powyższego, śmierć D. B. (2), jako innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, w toku postępowania przed Sądem I instancji, skutkować winna umorzeniem postępowania w zakresie jej dotyczącym.

Powyższe objaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 czerwca 2016 r. (II UZ 18/16, LEX nr 2111410), podkreślając, że w razie zajścia konieczności umorzenia postępowania (zwłaszcza, gdy przedmiotem sporu są prawa i obowiązki niedziedziczne) umorzeniu podlega całe postępowanie, co w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w sytuacji śmierci osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja, odnosi się także do postępowania przed organem rentowym, odwołanie od decyzji którego inicjuje spór sądowy. W przeciwnym wypadku ostateczną stałaby się decyzja rozstrzygająca o podleganiu ubezpieczeniom społecznym przez osobę już nieżyjącą pomimo formalnych przeszkód do zakończenia postępowania odwoławczego od tej decyzji. W typowej sytuacji, tzn. uzyskania informacji o śmierci strony przed prawomocnym zakończeniem sprawy, wymagałoby to uchylecia przez Sąd Apelacyjny wyroku Sądu pierwszej instancji i poprzedzającej go decyzji organu rentowego oraz przekazania sprawy temu organowi do ponownego rozpoznania ze wskazaniem na konieczność umorzenia postępowania przed tym organem (art. 477^{14a} k.p.c.).

Przepis art. 477^{14a} k.p.c. poszerza katalog rozstrzygnięć sądu drugiej instancji o możliwość uchylecia wyroku sądu pierwszej instancji i zaskarżonej decyzji z jednoczesnym przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu. Uchylenie zaskarżonego wyroku sądu pierwszej

instancji i zaskarżonej decyzji oraz przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania może nastąpić między innymi w przypadku stwierdzenia nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 379 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe, w pkt I wyroku, działając na podstawie art. 477^{14a} k.p.c. w zw. z art. 386 § 2 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 2 k.p.c., Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok w części dotyczącej zainteresowanej D. B. (1) oraz poprzedzającą go decyzję z dnia 22 listopada 2013 r. znak: (...). (...), zniósł postępowanie z udziałem D. B. (1) i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania bezpośrednio pozwanemu organowi, podkreślając jednocześnie konieczność umorzenia postępowania przed organem.

Jeśli chodzi o rozstrzygnięcie w pozostałym zakresie przypomnieć należy, że jedynym zarzutem apelacji był zarzut błędnego ustalenia okoliczności faktycznych przyjętych

za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na przyjęciu że zainteresowani jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Doradca E. P. (1)

w S. podlegają polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego

w okresach wskazanych w decyzjach, podczas gdy analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie – zdaniem pozwanego - prowadzi do wniosku, iż zainteresowani nie podlegają polskiemu ustawodawstwu. Zarzut ten nie został jednak w zasadzie uzasadniony. Apelujący przytoczył treść przepisów dotyczących ustalania ustawodawstwa właściwego oraz ogólnikowo powołał się na twierdzenia prezentowane od początku postępowania, a mianowicie, że z danych uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że obroty płatnika składek za lata 2007 – 2011 oraz zatrudnienie kształtowały się na niższym poziomie niż deklarowany przez płatnika w procedurze uzyskiwania formularzy E-101.

Zauważyć należy, że Sąd Okręgowy znaczącą część uzasadnienia poświęcił prawidłowym rozważaniom nieważności zaskarżonych decyzji oraz konieczności wdrożenia trybu wskazanego w art. 83a ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (jt. Dz. U. z 2017 roku poz. 1778 ze zm. – dalej oznaczana jako „s.u.s.”). Słuszny jest też wniosek wprowadzony na gruncie przepisów kodeksu postępowania cywilnego co do tego, że Sąd I instancji nie został wyposażony w możliwość uchylenia zaskarżonych decyzji.

Jak wynika z bezspornych ustaleń, pozwany uznał, że doszło do cofnięcia wydanych zaświadczeń A1 (E101) wyłącznie wobec faktu, że o fakcie tym pisemnie poinformował skarżącą oraz niemiecką instytucję ubezpieczeniową. W świetle przywołanego przepisu oraz zakreślonych nim zasad wzruszenia prawomocnych decyzji jest to oczywiście nieporozumienie. Rzeczywistość przed uchyceniem zaskarżonych decyzji przedstawiała się więc istotnie tak jak wskazał Sąd I instancji, tj. w obrocie pozostawały dwie decyzje

(w odniesieniu do każdej z ubezpieczonych określanych przez strony mianem "zainteresowanych"):

- prawomocne decyzje o wydaniu wnioskodawczyni zaświadczeń E101, które wywołały określone skutki w sferze ubezpieczenia "zainteresowanych", a które pozwany uważa za „cofnięte”;

- zaskarżone decyzje sprzeczne z wyżej opisanymi – stwierdzające nie podleganie "zainteresowanych" w spornych okresach ustawodawstwu polskiemu w sferze zabezpieczeń społecznych.

Niezależnie jednak od oceny decyzji jako wydanej bez podstawy prawnej, w obrocie prawnym nie może pozostać także wyrok zmieniający decyzję i uwzględniający odwołanie. Wyrok taki w istocie swjej tworzyłby zupełnie nową rzeczywistość. W znanych bowiem realiach stanu faktycznego oraz po przeprowadzeniu przez organ rentowy postępowania kontrolnego doszło do wydania orzeczenia reformatoryjnego określającego ustawodawstwo polskie jako właściwe, podczas gdy Sąd I instancji - co sam zaznaczył – „nie znalazł podstaw do merytorycznego rozpoznania sprawy” w konsekwencji czego „Sąd nie badał w sposób szczegółowy czy warunki oddelegowania pracowników zostały spełnione”. Rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest jednak rozstrzygnięciem merytorycznym – uwzględniającym odwołanie

i orzekającym o prawie (art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.).

Niewątpliwie taki wyrok rodziłby skutek związania jego sentencją stosownie do treści art. 365 k.p.c. bez możliwości dalszego badania istoty sprawy, a więc tego, czy warunki oddelegowania pracowników zostały rzeczywiście spełnione.

Próba wzruszenia ustaleń, skutkujących orzeczeniem ustalającym podleganie ubezpieczonych w spornych okresach ustawodawstwo polskiemu, możliwa byłaby w tej sytuacji wyłącznie przy zastosowaniu art. 83a ust. 3 s.u.s. i z góry skazana byłaby

na niepowodzenie, skoro wszystkie dowody i okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które (w ocenie organu rentowego) mają wpływ na to prawo ujawnione zostały przed wydaniem wyroku, albowiem w toku przeprowadzonego postępowania kontrolnego.

Należy zauważyć, że Sąd I instancji mimo wyraźnego wskazania co do „braku merytorycznego rozpoznania sprawy”, w uzasadnieniu wyroku w sposób szeroki przeprowadził ocenę zasad podlegania przez ubezpieczone ustawodawstwu krajowemu.

W konsekwencji przyjąć należało, że rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego dotknięte jest istotną wadą – brakiem ustaleń co do zaistnienia warunków oddelegowania pracowników

– na co wprost powołuje się Sąd I instancji. Przede wszystkim jednak istotną wadą dotknięte jest postępowanie administracyjne oraz decyzja organu rentowego wydana

bez przeprowadzenia postępowania weryfikującego w sposób zgodny z wymogami art. 83a ust. 3 s.u.s. i nadal pozostające w obrocie decyzje wydane w celu potwierdzenia podlegania przez ubezpieczone ustawodawstwu polskiemu w sferze zabezpieczeń społecznych w związku z oddelegowaniem do pracy za granicą.

Przewidziane przez normy prawa unijnego przypadki "wycofania" poświadczenia podlegania ubezpieczeniom społecznym określonego Państwa Członkowskiego trzeba odpowiednio przenieść na grunt porządku prawnego, jaki obowiązuje danym Państwie Członkowskim. W polskim systemie prawnym nie występuje instytucja "wycofania" poświadczenia istnienia określonego prawa, a poświadczenie (a ściślej zaświadczenie o podleganiu określonym ubezpieczeniom) odbywa się w drodze decyzji administracyjnej, której zmiana lub uchylenie wymaga przeprowadzenia ściśle określonej procedury.

Obowiązkiem organu rentowego będzie zatem przeprowadzenie postępowania w sposób odpowiadający wymogom ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i dopiero ewentualna decyzja, która faktycznie spowoduje skutek w postaci „cofnięcia zaświadczeń E101”, podlegać będzie weryfikacji merytorycznej celem zbadania przesłanek do jej wydania.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny stosownie do art. 477^{14a} k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok w części (tj. co do pkt od I do XXX oraz XXXII) oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu, jak w pkt II wyroku.

Przekazanie sprawy pozwanemu organowi rentowemu do ponownego rozpoznania wynika z okoliczności podnoszonych przez ten organ, o zaistnieniu „nowych okoliczności” (stanowisko niemieckiej instytucji ubezpieczeniowej oraz wyniki przeprowadzonej kontroli przez pozwany organ rentowy), a zatem nadal pozostaje otwarta kwestia zakończenia wszczętego przez pozwanego postępowania administracyjnego i wydania w tym zakresie właściwego rozstrzygnięcia, które jednak nie może naruszać zasad, o których wskazano powyżej.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny rozstrzygnął w pkt III wyroku, odstępując od obciążania E. P. (1), I. S., D. G. i W. D. kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Mając na uwadze, że do uchylenia zaskarżonego wyroku oraz poprzedzających go decyzji i przekazania sprawy bezpośrednio organowi rentowemu do ponownego rozpoznania doszło z przyczyn zależnych i zawinionych przez organ rentowy, obciążenie płatnika składek kosztami procesu godziłoby w powszechne poczucie sprawiedliwości.

SSA Bożena Grubba SSA Jerzy Andrzejewski SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń